

Yleistä

Kirjallinen yhteenvedo (harjoittelukertomusta) tehdään kahdessa vaiheessa. **Ensin opiskelijat tekevät yhdessä kirjallisen yhteenvedon alkuosan (luvut 1 Johdanto, 2 Teoriakoonti) joka palautetaan sähköisesti ohjaajalle ennen varsinaisen, terveydenhuollon yksikössä toteutuvan kliinisen harjoittelun alkua.** Alkuosan tekemistä (ja ohjaussopimuksen luonnostelua) varten opiskelijat ovat yhteydessä ohjaajiinsa sopiaakseen tapaamisen, jossa he mm. saavat tarkemmin tietoa alkuosan sisällöstä ja saadakseensa tarvittaessa lähdevinkkejä tai -materiaaleja, tietoja harjoittelupaikan asiakaskunnasta, hoitopoluista, lähetekäytänteistä, yksikön toiminnasta jne. (jollei tietoa ole riittävästi saatu muuta kautta). Johdantoa ja teoriakoontia voi täydentää kliinisen jakson aikana esimerkiksi opiskelijan lokikirjaan perustuen.

Toinen vaihe (luvut 3 ja 4) perustuu opiskelijan harjoittelun aikana pitämään lokikirjaan, jossa raportoidaan tapahtunutta ja reflektoidaan tiedollisia, taidollisia ja asenteellisia asioita sekä niiden kehitystä ja kehitystarpeita. Toisen vaiheen voi kirjoittaa myös pelkästään tämän ohjeen ja arviointilomakkeen avulla. Sopikaa ohjaajan kanssa viimeistään ohjaussopimuksessa, mitkä osat kirjoitetaan opiskelijaparin kanssa ja mitkä yksin.

Lopullisen kirjallisen yhteenvedon laajuus on noin 9-10 sivua + lähteet ja liitteet (taulukko asiakkaista ym.) + kansilehti, josta ilmenevät opiskelijoiden nimet ja opiskelijanumerot sekä ohjaajien ja harjoittelupaikan nimet. Yhteenvedo on arvioinnin pohja opiskelijan harjoittelupaikassa työskentelyn lisäksi. Opiskelijat palauttavat yhteenvedon ohjaajalleen/ohjaajilleen harjoittelupaikassa tapahtuvan työskentelyn päättymisen jälkeen itse arvioimansa arviointilomakkeen kanssa. Ohjaaja(t) arvioi(vat) yhteenvedon ennen arviointikeskustelua arviointilomakkeen avulla. Lisätietoa arvioinnista on harjoitteluohjeessa ja arviointilomakkeessa. Yhteenvedo lähetetään opintojakson vastuopettajalle arvioinnin valmistumisen jälkeen salatussa sähköpostissa, yhdessä allekirjoitetun arviointilomakkeen kanssa. Huolehtikaa siitä, että kirjallisessa yhteenvedossa ei ole mitään asiakkaan suoria tunnistetietoja (kuten HETU, syntymäaika, nimi), eivätkä asiakkaat ole myöskään epäsuorasti tunnistettavissa kuvauksesta.

Kirjallisen yhteenvedon sisältö

1. Johdanto

Johdanto kirjoitetaan yhdessä opiskelijaparin kanssa. Se on arviointilomakkeen kohtaan 1 ja ennen harjoittelun alkua saatuaan, harjoitteluyksikköä koskevaan "tietopakettiin" liittyvä lyhyt kuvaus kliinisestä harjoittelupaikasta, esimerkiksi:

- missä ja millaisessa toimintayksikössä harjoittelu toteutuu (nimi, perusterveydenhuolto vai erikoissairaanhoido eli yksikön sijainti terveydenhuollon organisaatiossa, henkilökuntarakenne, jne.)
- millaisia häiriöitä tai diagnooseja on toimintayksikön puheterapeutin asiakkailla. Liitteeksi voi laittaa taulukon asiakkaiden häiriöalueista.
- miten asiakas ohjautuu yksikön puheterapiaan (lähetekäytänteet ym.)

2. Teoriakoonti

Teoriakoonti kirjoitetaan yleensä yhdessä opiskelijaparin kanssa, mutta sopikaa ohjaajan kanssa, onko tämä tarkoituksenmukaista. Siinä kuvataan ohjaajan/ohjaajien määrittelemät logopediset häiriöalueet ja mahdollisesti asiakkaiden kokonaistilanteeseen liittyviä asioita (esim. kielitausta, monikulttuurisuus). Teoriakoonnissa käytetään kirjallisuusviitteitä. Pituuden toivotaan olevan noin 2 sivua. Viittauskäytänteet ja lähdeluettelon muoto voivat vaihdella opiskelijoiden välillä, mutta niiden pitäisi olla yhdenmukaiset kautta

koko kirjallisen yhteenvedon. Teoriakoonti luo pohjan erityisesti arviointilomakkeen kohdan 2 arvioinnille. Teoriakoontia voi täydentää kliinisen jakson aikana esim. lokikirjan lukuun 2 kerätyn tiedon avulla.

Näitä voit käyttää lähteinä

- Jakson kannalta oleellisten, aiemmin suorittamiesi opintojaksojen luentodiat ja muut materiaalit. Niihin kannattaa palata heti, kun tiedät häiriöalueen/ häiriöalueet ym.
- Ohjaajan suosittelemaa kirjallisuutta em. häiriöalueista, arvioinnista ja kuntouksesta.
- Opiskelijan hakemaa kirjallisuutta em. häiriöalueista, arvioinnista ja kuntouksesta.
- Lisäksi esimerkiksi:
 - Vehviläinen, S. (2014). Ohjaustyön opas: yhteistyössä kohti toimijuutta. Helsinki: Gaudeamus.
 - McAllister, L. & Lincoln, M. (2004). Clinical education in speech-language pathology. London: WHURR.
 - Sellman, J. & Tykkyläinen, T. (2017). Puheterapia. Vuorovaikutus muutoksen välineenä. Tampere: Vastapaino. Tämän kirjan osa II "Vuorovaikutus puheterapiassa" sisältää tietoa erityisesti puheterapiavuorovaikutuksesta.
 - Kallanranta, T., Rissanen, P. & Vilkkumaa, I. (toim.). (2001). Kuntoutus. Helsinki: Duodecim.

3. Harjoittelun sisältö

Luku 3 kirjoitetaan yhdessä opiskelijaparin kanssa, mikäli ohjaaja on todennut tämän hyväksi ratkaisuksi. Kirjoittakaa johdonmukaisesti, rakenteellisesti sekä kielellisesti hyvin muotoillen (ei ajatusviivoittain yms.). Voitte kirjoittaa vain niistä asioista, joita kohtasitte harjoittelussa.

3.1 Puheterapia osana harjoittelupaikan kokonaisuutta

Kuvaillkaa tässä aluvussa lokikirjan ja arviointilomakkeen lukuun/kohtaan 1 liittyviä asioita:

- Mitä ammattikuntia, työryhmiä tai kokouksia kohtasitte tai seurasitte harjoittelupaikassa?
- Miten nämä liittyivät puheterapeutin asiakastyöhön - arviointiin, suunnitteluun tai kuntoutukseen.
- Mitä kohtaamisissa tai seurantatilanteissa tapahtui.

3.2 Asiakkaan arviointi

Kuvaillkaa tässä aluvussa lokikirjan ja arviointilomakkeen lukuun/kohtaan 3 liittyviä asioita:

- Millaisten asiakkaiden puheterapeutista arviointia seurasitte tai millaisia asiakkaita itse testasitte.
- Miten ja mistä puheterapeutti keräsi arvioinnin kannalta relevanttia tietoa - esim. potilastietojärjestelmistä, puheterapeutin tai muiden ammattiryhmien tekemistä arvioista.
- Mitä haastatteluja, havaintoja, testejä tai testin osia puheterapeutti teki/opettelitte tekemään itse.
- Millä perusteella puheterapeutti valitsi asiakkaalle soveltuvat testaus- ja arviointitavat tai -välineet.
- Mitkä olivat arvioinnin tulokset asiakkaan toimintakyky huomioiden.
- Miten tulokset raportoitiin läheisille tai muille ammattikunnille.

3.3 Puheterapeuttisen kuntoutuksen toteutus

Kuvaillkaa tässä aluvussa lokikirjan ja arviointilomakkeen lukuun/kohtaan 4 liittyviä asioita:

- Mihin kuntoutukseen liittyviin asiakirjakäytänteisiin tutustuitte.
- Millaisten asiakkaiden kuntoutusta seurasitte tai toteutitte itse.
- Mitkä olivat asiakkaan kuntoutuksen tai kuntoutuskertojen tavoitteet ja niihin perustuvat harjoitteet.
- Miten kuntoutuskerrat toteutuivat (vrt. havainnointilomakkeesi)

- Mitkä olivat kuntoutuskertojen tulokset asiakkaan tilanne ja toimintakyky huomioiden.
- Miten kuntoutuksen toteutuminen tai tulokset raportoitiin läheisille tai muille ammattikunnille.

Jos asiakkaan toimintakykyä on seurattu GAS omat tavoitteeni lomakkeen avulla, voitte hyödyntää tätä kuvauksessanne.

3.4 Vuorovaikutus- ja viestintätaidot

Kuvaillkaa tässä alaluvussa lokikirjan ja arviointilomakkeen lukuun/kohtaan 5 liittyviä asioita:

- Missä tilanteissa seurasitte tai toteutitte ammatillista vuorovaikutusta.
- Millaisia olivat rakentavat ja onnistuneet vuorovaikutustilanteet.
- Millaisia olivat ongelmalliset ja vaikeat vuorovaikutustilanteet.
- Mitä puheterapiavuorovaikutuksen keinoja ohjaava puheterapeutti käytti tai te itse käyttitte (ks. Havainnointilomakkeet sekä Sellman & Tykkyläinen, 2017)?
- Millaista palautetta saitte vuorovaikutustaidoistanne tai muista asioista?

3.5 Etiikka ja työelämätaidot

Kuvaillkaa tässä alaluvussa lokikirjan ja arviointilomakkeen lukuun/kohtaan 6 ja 7 liittyviä asioita:

- Mitä sovelsitte tai opitte jakson aikana etiikasta (SPTL, Suomen puheterapeuttiliitto, https://puheterapeuttiliitto.fi/wp-content/uploads/2018/06/Puheterapeutin_eettiset_ohjeet.pdf)
- Mistä haitte tai saitte tietoja tai mistä opitte taidot.
- Mitä työelämätaitoja olette harjoittelun aikana miettineet tai toteuttaneet.
- Mitä olette havainneet osaamisenne rajoista.
- Mitä olette havainneet voimavaroista(nne) tai niistä huolehtimisesta.

4. Pohdinta

Pohdinnassa kukin opiskelija (ei opiskelijapari ym.) pohtii oppimaansa lokikirjaan perustuen ja peilaa lähdeviitteitä käyttäen oppimiskokemuksiaan olemassa olevaan tieteelliseen perustaan niiltä osin, kun se on mahdollista. Kirjoita yhtenäisellä tekstillä (ei esim. ajatusviivoja).

Puheterapia moniammatillisen työyhteisön osana:

- Mitä uutta olet jakson aikana oppinut puheterapeutin moniammatillisesta työyhteisöstä tai yksikön muiden ammattikuntien työskentelystä? Miten opittu tuki kasvua ammattilaiseksi? Mitä uutta haluat vielä oppia tulevilla kliinisillä harjoittelujaksoilla?

Harjoittelupaikassa kohdatut asiakkaat ja logopedisten häiriöiden tiedollinen perusta:

- Mikä oli uutta tai yllätti? Mihin aiemmin oppimiisi asioihin sinun pitää vielä palata tai mistä tarvitset lisätietoja? Mitä uutta haluat vielä oppia tulevilla kliinisillä harjoittelujaksoilla?

Asiakkaan arviointi:

- Mitä uutta tietoa tai uusia taitoja olet oppinut asiakkaan arvioinnista? Missä asiassa olet jo taitava? Mistä tarvitset vielä lisätietoja tai missä taidossa sinun pitää vielä kehittyä? Mitä uutta haluat vielä oppia tulevilla kliinisillä harjoittelujaksoilla?

Puheterapeutin kuntoutuksen suunnittelu ja toteutus:

- Mitä uutta tietoa tai uusia taitoja olet oppinut asiakkaan tavoitteisiin perustuvan yksittäisen puheterapiatapaamisen tai puheterapiajakson suunnittelusta tai ylipäänsä puheterapeutin kuntoutuksen toteuttamisesta? Missä asiassa olet jo taitava? Mistä asiasta tarvitset vielä lisätietoja?

tai missä taidossa sinun pitää vielä kehittyä? Mitä uutta haluat vielä oppia tulevilla kliinisillä harjoittelujaksoilla?

Vuorovaikutus- ja viestintätaidot:

- Mitä uutta opit vuorovaikutuksesta ja viestinnästä? Mitä palautetta sait? Miltä palautteen saaminen tuntui? Missä asiassa olet jo taitava? Missä taidoissa sinun pitää vielä kehittyä? Mitä uutta haluat vielä oppia tulevilla kliinisillä harjoittelujaksoilla?

Etiikka, ja työelämätaidot:

- Mitä uutta opit etiikasta? Mihin asioihin sinun pitää tai haluat vielä palata? Mitkä asiat hallitsit jo hyvin?
- Mitä uusia työelämätaitoja olet oppinut? Kuvaa ja pohdi oman ammattitaitosi rajallisuutta ja sen merkitystä. Kuvaa, tarkastele ja pohdi omia voimavarojasi ja niiden hallitsemisen keinoja. Missä työelämätaidossa olet jo taitava? Mitä sinun pitää vielä oppia tulevilla kliinisillä harjoittelujaksoilla?

Harjoittelun ohjaukseen liittyvä pohdinta ja muuta mahdollista pohdintaa.

Lähteet ja liitteet

Ohjaajan tarjoamien ja opiskelijan itsensä käyttämien lähteiden tulisi olla julkaistu tieteellisissä julkaisuissa. Lähteiden määrä on n. 10-20.